

Fit for Work Nederland is gericht op het beïnvloeden van de praktijk en de politiek met als boodschap dat 'Werken met een chronische aandoening zoals MSD kan' en geeft hier invulling aan door het ontwikkelen van praktische instrumenten en informatie voor werknemer, werkgever en zorgprofessionals. Meetings met stakeholders maken deel uit van dit initiatief.

Fit for Work Nederland maakt onderdeel uit van Fit for Work Europe, gericht op het bevorderen van arbeidsparticipatie van mensen met spier- en gewrichtsaandoeningen (MSD). Fit for Work initieert daartoe onderzoek in meer dan 30 landen in Europa en daarbuiten om dit thema op de agenda te krijgen van onderzoekers, behandelaars, politiek en beleidsmakers.

Dit verslag geeft de belangrijkste inzichten van het Nederlandse Platform Fit for Work van 13 november 2014 weer. Met dank aan gastheer Berry Trip, projectmanager re-integratie & bewegingsdeskundige. Voorafgaand aan de meeting was er een rondleiding Winnock Zeist met een uitleg over de multidisciplinaire werkwijze.

Nieuws uit het platform

- **Michiel Reneman** meldt dat UMCG Centrum voor Revalidatie op 9 januari 2015 een nieuwjaarsessie houdt waarbij aandacht is voor de Pijntoolkit en de checklisten Fit for Work. De Pijntoolkit is een digitaal boekje voor patiënten hoe om te gaan met pijn . Het is samengesteld door ervaringsdeskundige Pete Moore. De Nederlandse vertaling is gemaakt door het Wervelkolomcentrum van het UMCG samen met patiëntenverenigingen, die de toolkit hebben omarmd. Een kanttekening is dat het thema werk in de toolkit niet aan bod komt terwijl uit onderzoek van onder meer Haitze de Vries UMCG blijkt dat mensen die doorwerken bij chronische pijn hun werk vaak als therapeutisch ervaren. Het werk leidt hen af van de pijn en het werk geeft energie, structuur, sociale contacten en zelfrespect. <http://www.pijnpatientenaar1stem.nl/global/media/pdf/PainToolKitNL.pdf> .
-
- UMCG en Erasmus MC hebben voor AKC (Arbeidsdeskundig KennisCentrum) een online **bibliotheek arbeid en chronische ziekte** gemaakt waarop je via ICF factoren (zoals werkomstandigheden, coping vaardigheden) en diagnose van de vijf meest voorkomende chronische aandoeningen in relatie tot werk (klachten bewegingsapparaat, hart- en vaatziekten, kanker, respiratoire aandoeningen, en depressie) kunt zoeken naar interventies die effectief bewezen zijn op basis van wetenschappelijk onderzoek. <http://www.bibliotheek-arbeidenchronischeziekte.nl>
 - **Anouk ten Arve:** Stichting IZZ heeft op 25 november een congres over 'Gezond werken in de zorg', naar aanleiding van een gelijknamig onderzoek waaraan 10.000 medewerkers in de zorg aan deelnamen. 85% van deze groep kent klachten aan het houdings- en bewegingsapparaat. Om te voorkomen dat deze uitmonden in chronische aandoeningen, start IZZ in 2015 met interventie-onderzoek waarop de focus ligt op een gezond fysiek en psychosociaal werkklimaat en gezonde arbeidsomstandigheden ter vermindering van fysieke en psychosociale arbeidsbelasting. Het onderzoek maakt deel uit van de promotie van Babette Bronkhorst Erasmus Universiteit Rotterdam. <https://stichtingizz.nl/gezondheid-en-preventie/gezond-werken-in-de-zorg>

- **Michèl Edelaar:** op 11 december 2014 van 17.30-21.30 uur is er in Rotterdam een symposium **Fibromyalgie en arbeid** vanuit Rijndam Arbeidsrevalidatie, aangesloten bij Vroege Interventie. Meer informatie en aanmelden: <https://www.pe-online.org/public/index.aspx?toCourseID=197417&pid=68>

Vanuit Rijndam Arbeidsrevalidatie is er tevens een training gericht op diagnostiek en arbeidsrevalidatie van hoog risico beroepen die een hogere fysieke belasting kennen dan de gemiddelde werknemers, zoals politie en brandweer.

Op 13 november was er een debat over 'Succesvol ondernemen met mensen met een arbeidsbeperking' vanuit Heliomare, eveneens aangesloten bij Vroege Interventie. <https://www.rijndam.nl> en www.vroegeinterventie.nl

- Op 13 november was het 'DenkAndersDebat' van stichting Hoezo Anders samen met **Hogeschool Rotterdam, Harald Miedema**. Studenten en alumni met een beperking gingen in gesprek met werkgevers als ING en Shell voor tips hoe die (droom)baan te vinden. <http://www.hoezoanders.nl/event-dad/>
- **Marieke Scholte-Voshaar** ontwikkelt een **patiëntversie van de multidisciplinaire richtlijn** reumatoïde artritis en participatie in arbeid voor reumatologen, huisartsen, verzekerings- en bedrijfsartsen. Beide versies van de richtlijnen zijn naar verwachting eind 2014 definitief beschikbaar. Het is nog niet bekend hoe de verspreiding van de patiëntrichtlijn plaatsvindt. Naast digitaal, zijn er ideeën geuit over verspreiding via patiëntenverenigingen en revalidatiecentra (voor beide zijn er contacten vanuit Fit for Work leden), via medische centra (Target@Work project). Een ander idee is het maken van een A5 gesprekskaart met de belangrijkste punten voor zowel de patiënt als de zorgverleners, vergelijkbaar met de WERKwegwijzers ontwikkeld door Tamara Raaijmakers voor Levenmetkanker (toen NFK): <http://kankerenwerk.nl/voorlichting-informatie/brochures-kanker-en-werk/>

- **Ton van Hout** meldt dat het Centrum Chronisch Ziek en Werk een tweede lichte ervaringsdeskundige coaches opleidt, via een train-de-trainer cursus verzorgd door Sarah Dettelle Hogeschool Arnhem en Nijmegen. De certificeringstrajecten van de coaches die zelf ervaring hebben met een chronische aandoening is ingezet door zeven patiëntenorganisaties, maar de coaches zijn inzetbaar bij alle chronische aandoeningen en niet specifiek voor een bepaalde ziekte. De coaches zijn te vinden via de vernieuwde website: <http://www.centrumchronischziekenwerk.nl>
- **Eveline Stadermann** meldt dat binnen het project Target@Work de nulmeting bij patiënten naar de mate waarin werk aan bod komt in consulten met reumatoloog en verpleegkundigen en hoe tevreden patiënten daarover zijn binnen zes medische centra (Antonius Leidsche Rijn en Nieuwegein, Maasstad, MST, MUMC en Reade) zijn afgerond. Op dit moment worden de data verwerkt. Daarna volgt een interventie bij reumatologen en verpleegkundigen in de vorm van een e-learning, aanbod van digitale tools en een teamsessie. Voor meer informatie: <http://www.centrumwerkgezondheid.nl/target@work>
- **Floris Liebrand** sluit vandaag aan vanuit Governmental Affairs AbbVie. Om de focus op 'workability' en Fit for Work meer aandacht te geven, is AbbVie partner van het World HealthCare Forum op 1 december 2014 met een plenaire en een breakout sessie. Plenaire vertelt general manager Michele Manto over de visie van AbbVie over werk en een chronische aandoening. Tijdens de breakout sessie vindt vanuit werkgevers-, patiënt/werknemer-, arts- en overheids perspectief een debat plaats over dit thema met vooraanstaande sprekers. Paul Baart is daarbij inleider vanuit Fit for Work Nederland. <http://www.worldhealthcareforum.com/>

- **Paul Baart** meldt dat het verslag en de presentaties van het derde congres Fit for Work online staan. Met circa 45 bezoekers was de interactie hoog en hoorden we goede geluiden over de inhoud en de sprekers. Met dank aan gastorganisatie MN voor hun inzet en bijdrage aan het congres. Zie voor verslag en presentaties:
<http://centrumwerkgezondheid.nl/fitforwork/index.php/conferentie-2014>

Fit for Work Europe – Dutch initiative staat goed te boek

Op 20 oktober was in Brussel een meeting met de voorzitters van Fit for Work initiatieven binnen Europa en daarbuiten. Vanuit Nederland waren Hanneke Verhelst en Tamara Raaijmakers er bij. Het Nederlandse initiatief staat met de checklisten goed te boek. Zo heeft een vorig jaar gehouden presentatie van Paul Baart er toe geleid dat Canada de Nederlandse Fit for Work Checklisten heeft geadopteerd en aangepast naar de eigen context, met al titel 'Joint matters at work Checklists'. Er was discussie bij de totstandkoming in Canada over dat iedereen recht heeft op goed werk, omdat wetgeving hierover verschilt per deelstaat. Voor de verpleegkundige is geen aparte checklist opgenomen. Het hele proces van omvormen, het betrekken en overleggen met de stakeholders duurde bijna een jaar. Naast de Canadese versie in het Engels en Frans, komt er een 'Europees' Engelse versie voor andere landen om te beginnen met een eigen vertaling van de checklist. Voor download van de Canadese checklist: <http://www.arthritis.ca/document.doc?id=1334>

Een andere ontwikkeling vanuit Europa is een **digitale toolkit** waarin landen met elkaar kunnen uitwisselen waar ze aan werken op het gebied van Fit for Work . Zo heeft Polen 700 (!) ambassadeurs met dank aan boegbeeld Lech Walesa, richt Spanje zich op vroeg interventie en experimenteert Oostenrijk met Stay Active voor vroeg diagnose van MSD op de werkplek.
<http://www.fitforworkeurope.eu/>

Een informatieve Engelstalige website over werken met chronische aandoening en workability is die van **The Work Foundation**, de organisatie die Fit for Work Europe coördineert
<http://www.theworkfoundation.com>

Focus en koers Fit for Work Nederland

Fit For Work Europe is gericht op arbeidsparticipatie van mensen met spier- en gewrichtsaandoeningen. Binnen de deelnemende landen kan de focus verschillen, zoals op alleen chronische vormen van deze aandoeningen of specifieke aandacht voor bepaalde aandoeningen zoals lage rugklachten of reuma. In Nederland neigen we steeds meer naar om het over alle chronische aandoeningen te hebben, omdat wat het werk betreft ongeveer 80% van waar werknemers met een aandoening tegen aanlopen generiek is, zoals onbegrip, communicatie en vermoeidheid. Circa 20% van de werkgerelateerde zaken is meer ziektespecifiek. Vanuit AbbVie, die het Nederlandse Fit for Work ondersteunt, staat 'workability/werkvermogen' centraal en bijdragen aan de kwaliteit van (werk)leven van patiënten: dit geldt over alle ziektebeelden heen. Fit for Work gaat zich om die reden breed richten op werken met een chronische aandoening in het algemeen, aangevuld met ziektespecifieke zaken. Zoals het project Target@Work dat zich specifiek op de aandacht voor werk bij inflammatoire aandoeningen via reumatologen en verpleegkundigen richt. De structuur die hierbij hoort laten we organisch groeien. De ingezette koers van het huidige platform en kleinere werkgroepen die activiteiten voorbereiden handhaven we. Voor het verduidelijken van de visie en missie van Fit for Work komt een manifest met een bijbehorend achtergronddocument voor de verantwoording en een werkplan voor de activiteiten komende jaren. Een eerste concept van het manifest is besproken en Centrum Werk Gezondheid verwerkt de opmerkingen, zodat de groep van het policy breakfast er verder mee aan de slag kan. Het centrum maakt tevens conceptversies van het achtergronddocument en werkplan ter bespreking in het platform.

Pilots Fit for Work

Op dit moment is de stand van zaken:

1. Target@Work
Dit project loopt binnen zes medische centra en is gericht op implementatie van de uitgangspunten van de multidisciplinaire richtlijn RA en participatie in arbeid.
2. Saxion Fysiotherapie
Studenten fysiotherapie zijn aan de slag met de checklisten. De uitwerking hiervan gaan we komende tijd volgen.
3. Voorstel multidisciplinair project in ontwikkeling.
Joyce, Sija, Robbert, Michèl, Michiel, Han, Paul en Tamara hebben aangegeven hier een rol in te willen spelen en werken gezamenlijk het voorstel verder uit.

Policy Breakfast

Er staat een policy breakfast op het programma voor voorjaar 2015. Paul, Marieke, Berry, Hanneke, Michèl, Andrè, Han, Anouk en Tamara gaan dit politiek ontbijt verder voorbereiden en het manifest daarbij uitwerken.

Platform meer bekendheid

Op de website van Fit for Work komt een digitaal portaal met informatie over de platformleden.

Deelnemers aan de bijeenkomst

Anouk ten Arve programmamanager stichting IZZ - **Paul Baart** directeur Centrum Werk Gezondheid (voorzitter platform Fit for Work Nederland) - **André Bieleman** Associate Lector arbeid & Gezondheid Saxion – Margien stagiaire Reade - **Michèl Edelaar** manager Stichting Vroege Interventie Heliomare – **Ton van Hout** projectcoördinator Centrum Chronisch Ziek en Werk - **Han Hullen** zelfstandig werkende bedrijfsarts/verzekeringarts Hullen Advies - **Robbert Janssen** directeur Centrum Chronisch Ziek en Werk - **Sija de Jong** manager Patientebelangen Reumafonds - **Carla Kraaij** arbeidsonderzoeker en trajectbegeleider CAGA Reade - **Tamara Raaijmakers** programmamanager Centrum Werk Gezondheid - **Michiel Reneman** hoogleraar Revalidatiegeneeskunde in het bijzonder pijnrevalidatie en arbeidsparticipatie UMCG Centrum voor Revalidatie - **Marieke Scholte-Voshaar** bestuurslid Bone and Joint Decade, bestuurslid Tools2Use, professional health communication - **Eveline Stadermann** programmamanager Target@work - **Berry Trip** adviseur, klantmanager, bestuurslid Winnock - **Hanneke Verhelst** Government Affairs and Strategic Health Initiatives Manager AbbVie

Platformleden die helaas verhinderd waren:

Martijn Bax business unit manager reumatologie AbbVie - **Annelies Boonen** reumatoloog en hoogleraar reumatologie MUMC - **Claire Hogenhout** onderzoeker Amsterdam Institute for Advanced Labour Studies – **Joost Lubbers** beleidsmedewerker MHP - **Caroline van de Molen** directeur Academie Mens en Arbeid, Saxion - **Harald Miedema** lector Arbeid & Gezondheid hogeschool Rotterdam - **Joyce van de Nes** arbeidsonderzoeker en trajectbegeleider CAGA Reade - **Jos Nieveen** directeur governmental affairs AbbVie - **Christianne van Triest** eigenaar van p2o en initiatiefnemer van Drive - **Niels Veldhuizen** bedrijfsfysiotherapeut Primum Movens, vice voorzitter NVBF (Nederlandse Vereniging voor Bedrijfs- en arbeidsfysiotherapeuten - **Annelies Verkerk** bedrijfsfysiotherapeute Vision at Work, bestuurslid NVBF - **Menno Visser** financieel expert en business innovator JC Groep - **Maaike Wagenaar** manager Winnock - **Nico Wolter** verzekeringsarts, initiatiefnemer Stichting RRR

Deze bijeenkomst kent geen nieuwe deelnemers tegenover de bijeenkomst van september 2014. De coalitie blijft inzetten op het informeren en betrekken van belangrijke stakeholders zoals werkgevers en werkgeversorganisaties (AWVN, VNO-NCW/MKB-Nederland) en LHV (huisartsen). Vakbonden FNV en MHP, UWV, NVAB (bedrijfsartsen) en OVAL (voorheen Boaborea) willen op de hoogte blijven van de Fit for Work ontwikkelingen.

Fit for Work Europe

Fit for Work is een initiatief van de Europese Fit for Work Coalition en is een samenwerkingsverband van The Work Foundation, the Bone and Joint Decare, EULAR en RAND Europe. Fit for Work doet onderzoek naar de impact van klachten aan het bewegingsapparaat in relatie tot de arbeidsmarkt. Ook streeft Fit for Work naar een dialoog tussen alle partijen over deze aandoeningen en wil graag veranderingen aanbrengen in het nationale beleid ten aanzien van dergelijke chronische aandoeningen. Voor meer informatie: www.fitforworkeurope.eu

streeft Fit for Work naar een dialoog tussen alle partijen over deze aandoeningen en wil graag veranderingen aanbrengen in het nationale beleid ten aanzien van dergelijke chronische aandoeningen. Voor meer informatie: www.fitforworkeurope.eu

Colofon, november 2014

Het verslag is gemaakt door Tamara Raaijmakers St. Centrum Werk Gezondheid. Het platform is gericht op het delen en verspreiden informatie, kennis en ervaringen. Dus put gerust uit dit verslag. Wel graag bij letterlijke overname van tekst 'Fit for Work Nederland' als bron vermelden.

www.fitforwork.centrumwerkgezondheid.nl <https://twitter.com/fitforworknl> @fitforworknl